דין וחשבון

עורכי דין ● רואי חשבון ● הליכים משפטיים
www.globes.co.il

ליאורה עופר. נטען כי ניצלה את כוחה (צילום: יח"צ)

"אי קבלת אישורה של אסיפת בעלי המניות לעסקה חריגה של חברה עם שליטה בה בנוגע לתנאי כהונתו מהווה מעשה פסול וחמור אשר תוצאותיו - בטלות העסקה"

"בכובעיה השונים הייתה ליאורה עופר שותפה והשפיעה על הביצוע בפועל של השינויים של הסכם הניהול המקורי, תוך שהיא מעדיפה את האינטרס האישי על פני אינטרס החברה"

אשתקד, שיעור ההחזקות בעופר השקעות מתפלג באופן הבא: 36.67% מוחזקים בידי עזבון יולי עופר ; 15% בידי ליאורה עופר; 15% בידי דורון עופר; והיתר, 33.33% בידי ל.י.ן (אחזקות) בע"מ.

במצב זה, נטען בבקשה, ליאורה עופר הינה בעלת השליטה בפועל במליסרון ובעופר השקעות, ואף כיהנה ומכהנת כדירקטורית הן במליסרון והן בעופר השקעות. לטענת התובע, ליאורה עופר הפרה את חובת האמונים שלה כלפי מליסרון. זאת, תוך שהיא זונחת את חובותיה כדירקטורית בחברה וכבעלת שליטה במליסרון ומעדיפה את האינטרס הממוני של עופר השקעות (הפרטית) ושלה עצמה על פני האינטרס הממוני של מליסרון (הציבורית).

"למעשה, בידיה של ליאורה עופר... הכוח לנווט את מהלכיה של מליסרון ושל עופר השקעות. בכובעיה השונים הייתה ליאורה עופר שותפה והשפיעה על הביצוע בפועל של השינויים של הסכם הניהול המקורי, הן בשנת 2000 והן בשנת 2004, מהם היא נהנתה באופן אישי - תוך שהיא זונחת את חובותיה כדירקטורית בחברה וכבעלת שליטה בה ומעדיפה את האינטרס האישי שלה על פני האינטרס של החברה", נטען בבקשה. ●

תביעה נגד ה"שורד" איתי תורג'מן: "לעג לבני העדה האתיופית ומנע כניסתם למועדון שלו"

מאת אלה לוי-זינריב

צעיר ישראלי, בן העדה האתיופית, הגיש לבימ"ש השלום בפ"ת תביעה בסך כ-135 אלף שקל נגד השחקן איתי תורג'מן ושותפיו למועדון "דיזינגוף" בת"א, לאחר שלא הורשה להיכנס למקום. זאת, לטענתו, מטעמים גזעניים.

בתביעה שהוגשה גם נגד מרדכי עידן, אורן ישולה, ג'רי גוזלן ועדי וכלר, נטען באמצעות עו"ד עופר רון, כי בדיקה שבוצעה מעלה כי הנתבעים הינם בעלי עבר עשיר בסלקציה נגד כהי עור או בעלי מוצא ערבי או מזרחי, ואף חויבו על-ידי בתי המשפט לשלם פיצויים בגין זאת.

תורג'מן. סלקציות? (צילום: יוסי כהן)

עוד טוען התובע, ג'רמי ארטיה, כי השחקן המפורסם ביצע חיקויים נלעגים של בני העדה האתיופית במהלך התוכנית "הישרדות VIP" בערוץ 10. לדברי התובע, התברר לו כי בקטעים שצונזרו ולא שודרו בתוכנית, הביע תורג'מן דעות גזעניות כלפי שחורי עור. ארטיה מבקש לזמן את כוכבי "הישרדות VIP" להעיד נגד תורג'מן, וכן מבקש מביהמ"ש לחייבם לחשוף את הדברים ששמעו מפיו בתוכנית ושלא שודרו. ●

שכר בכירים / פרופ' אהוד קמר

תגמול תלוי ביצועים יחסיים

ב אחרונה הגיעה הצעת תיקון מספר 20 לחוק החברות לישורת האחרונה, לאחר שנוסחה אושר על-ידי ועדת החוקה, חוק ומשפט לקריאה שנייה ושלישית בכך יבוא לסיומו תהליך ממושך, שהחל עם הקמת ועדת שרים לבחינת שכר הבכירים בחברות ציבוריות בראשות שר המשפטים, פרופ' יעקב נאמן. זאת, בעקבות הצעת חוק להקטנת פערי השכר במשק שהגישו חברי-הכנסת שלי יחימוביץ' וחיים כץ ביוני 2009.

הצעת תיקון מספר 20 לחוק החברות מיישמת את המלצת ועדת נאמן לא להגביל את התגמול שחברות ציבוריות יוכלו לשלם לנושאי משרה, אלא להסתפק ביצירת מנגנונים שיביאו את החברות עצמן לקבוע תגמול ראוי. גישה זו נכונה. אין בידי המדינה ופקידיה כלים להעריך נכונה כיצד לתמרץ באופן מיטבי ממלאי תפקידים במאות חברות שונות הפועלות במשק. אי אפשר לעשות זאת כראוי באופן אחיד וקבוע מראש לכולם. לעומת זאת, אפשר להכתיב בחוק יצירת מנגנונים שבאמצעותם תקבע כל חברה את תגמול בכיריה ותעדכנו לפי צרכיה.

חבילות תגמול מנקרות עיניים

המנגנון שמכתיבה הצעת תיקון מספר 20 לחוק החברות הוא הקמת ועדת תגמול עצמאית, שתמליץ לדירקטוריון על מדיניות התגמול הכוללת של החברה ותאשר את התגמול של כל אחד מבכיריה. מדיניות התגמול הכוללת, תגמול בכיר שחורג ממדיניות זו, ותגמול המנהל-הכללי (גם אם אינו חורג מהמדיניות) יועברו על ידי ועדת התגמול לאישור הדירקטוריון, ולאחריו לאישור האסיפה הכללית, שבה תידרש תמיכת רוב של בעלי מניות שאינם בעלי השליטה בחברה ואינם בעלי עניין אישי באישור.

ניתן יהיה לאמץ את המדיניות או את התגמול המסוים על אף התנגדות האסיפה הכללית, רק אם ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון יחליטו על יסוד נימוקים מפורטים ולאחר דיון מחדש, כי האישור הוא לטובת החברה. אישור האסיפה הכללית דומה ל-Say on Pay שנדרש, בין היתר, בארצות הברית ובאנגליה.

נושא שעורר מחלוקת חריפה ביותר בדיוני ועדת החוקה היה דרישת הצעת החוק המקורית כי הדירקטוריון יקבע במדיניות התגמול תקרה לרכיבים המשתנים של הגמול. נציגי שוק ההון התנגדו לדרישה זו בנימוקים שהיא תפגע בתמריצי נושאי המשרה ושהיא קשה ליישום כשמדובר ברכיב תגמול הוני שאינו מסולק במזומן (כמו אופציות). ועדת החוקה השתכנעה רק מהטענה בדבר הקושי ביישום. בהתאם לכך, דורש נוסח הצעת החוק שאושר לכלול במדיניות התגמול תקרת שווי בעת התשלום רק כשמדובר ברכיבים משתנים המסולקים במזומן (כמו מענק כספי).

יש מוצא מהסבך. לעשות את רכיבי התגמול המשתנים תלויים בביצועי החברה יחסית לחברות אחרות, ולא בביצועיה המוחלטים. כך, איש לא יתקומם לראות את נושאי המשרה מתעשרים

שני הצדדים לדיון צדקו. נציגי משרד המשפטים צדקו כשטענו שעלייה בלתי צפויה של שווי אופציות שהוקצו לבכירים עומדת מאחורי מקרים רבים של חבילות תגמול מנקרות עיניים. עלייה זו הפתיעה גם את מי שהקצו את האופציות. נציגי שוק ההון צדקו כשטענו שקביעת תקרה פוגעת בתמריצים שרכיבי תגמול משתנים אמורים לתת לנושאי משרה. הרי החברה אינה מעוניינת להגביל את שאיפות בכיריה להביאה להישגים.

ובכן, יש מוצא מהסבך. המוצא הוא לעשות את רכיבי התגמול המשתנים תלויים בביצועי החברה יחסית לחברות אחרות, ולא בביצועיה המוחלטים. במקום להקצות לנושאי משרה אופציות עם מחיר מימוש קבוע כנהוג היום, אפשר להקצות להם אופציות שמחיר מימושן צמוד למדד מניות שהוגדר על-ידי ועדת התגמול. לחלופין, אפשר להקצות אופציות שמחיר מימושן קבוע, אך התנאי למימושן הוא השגת יעד של רווחיות או של תשואת מניות בהשוואה לחברות אחרות שהגדירה ועדת התגמול. גם מענקים כספיים או רכיבי תגמול משתנים אחרים ניתן לעשות אותם תלויי ביצועים יחסיים.

מצד אחד, תגמול תלוי ביצועים יחסיים אינו נדיב כלפי נושאי משרה כאשר הענף שלו החברה שייכת או המשק כולו נהנים מגאות, אלא אם החברה נהנית יותר מאחרות. מצד שני, תגמול מסוג זה נדיב כלפי נושאי משרה גם כשהענף שלו החברה שייכת או המשק כולו סובלים מהאטה, ובלבד שהחברה סובלת פחות מאחרות. ואכן זו המטרה: לעודד את נושאי המשרה לעשות את החברה רווחית יותר ממתחרותיה. אם כך תהיה בנויה חבילת התגמול, איש לא יתקומם לראות את נושאי המשרה מתעשרים. התעשרותם לא תנבע מגורמים חיצוניים אלא ממעשי ידיהם.

בארצות הברית השימוש בתגמול תלוי ביצועים יחסיים צובר תאוצה בשנים האחרונות. זאת, בעקבות הסרת המכשולים שכללי החשבונאות הציבו בפניו (בשנת 2004) ובעקבות הטלת הדרישה לפרט בדוחות השנתיים כיצד החברה מתגמלת על ביצועים (בשנת 2006). ועדות התגמול, הדירקטוריונים ובעלי המניות שיידרשו לנושא בישראל יוכלו ללכת בדרך דומה. ●

הכותב הוא מנהל-משותף של מרכז פישר לממשל תאגידי ולרגולציה של שוק ההון באוניברסיטת תל אביב.